

14.04.2016

ו' ניסן תשע"ז

English | הפוך לדף הבית

חיפוש | חדשות | דעות | כלכלה | ספורט | בריאות | אוכל | לייף סטייל | ספרים | תיירות | וידאו

פוליטי | שיבת | ישראל השבוע | כדורגל ישראלי | צרכנות | טלוויזיה | תיאטרון | מוזיקה | טכנולוגיה | רכילות

זודי במצב בינוני-קשה לאחר שנדקר בישוב חשמונאים - נסיבות המקרה בבדיקה < | 08:14 // נ.ב.א: הגולדן סטייט וורירס שברו את שיא הניצחונות לעונר

שישבת // פה פוליטיקה

למרות האיסור על ארגון "שוברים שתיקה" להיכנס לבתי הספר, פעילי הארגון ממשיכים לעשות זאת • ולא רק הם: תחקיר "שישבת" מגלה כי עשרות עמותות וארגונים פוליטיים משני קצוות הקשת פועלים בחופשיות בביה"ס - לרוב, ללא שום פיקוח • משרד החינוך: "סומכים על שיקול הדעת"

Be the first of your friends to like this

97

שתפו

פעילי "שוברים שתיקה" בהפגנה. הארגון מפרסם בדף הפייסבוק שלו תצלומים של חלוקת חוברות לתלמידים // צילום: אי.פי.אי

בדצמבר האחרון אסר שר החינוך, נפתלי בנט, על ארגון "שוברים שתיקה" להיכנס לבתי הספר. בנאום בכנסת הסביר בנט שהארגון "מנסה לצייר כנורמה מקרי קצה" שמתרחשים על ידי חיילי צה"ל כלפי פלשתינים, ו"מדובר בארגון שמוציא את דיבתה של ישראל ברחבי העולם. מי שפוגע בצה"ל, במפקדיו ובלוחמיו, ומי שמבקש להשחיר את מדינת ישראל בעולם, לא יהיה בבתי הספר שלנו. ארגון 'שוברים שתיקה' אינו מחנך, אלא מחרב".

תחקיר "שישבת" מגלה כי מאות רבות של ארגונים, עמותות ומרצים נכנסים בשערי בתי הספר בישראל ומעבירים פעילויות בכיתות - רבים מהם פוליטיים, ובכללם קיצוניים, מימין ומשמאל. חלקם מקבלים אישור של משרד החינוך, רבים מהם מוזמנים כיוזמה אישית של מנהלי בתי הספר, לרוב בתיכונים. חלק מהארגונים מקיימים

פעילויות מחוץ למערכת החינוך, שבהן הם מכשירים מורים לקיים פעילויות בכיתות על העקרונות שלהם.

משיחות שקיימנו עם עשרות אנשי הוראה, חוקרים, פעילים חברתיים, נציגי ארגונים, תלמידים והורים עולה כי הפעילויות של הארגונים בבתי הספר כוללות הרצאות, "ימי שיא" (ימים מרוכזים שבהם יש עיסוק בנושא מסוים), ואף מערכי שיעור שמתפרסים על פני כמה שיעורים. רבים מהמרצים מביאים עימם ספרונים וחומרי הסברה, מחלקים אותם לתלמידים ומפנים אותם לאתרים ולדפי הפייסבוק של הארגונים. הכל נעשה בשעות הלימודים, לרוב בנוכחות של מורים, ולתלמידים לא ניתנת, כמובן, זכות הבחירה אם להיות נוכחים.

עם הארגונים שנכנסים לבתי הספר נמנים, בין היתר, "אם תרצו", "שלום עכשיו", "הקרן למורשת הר הבית והמקדש", "המרכז להנצחת מורשת גוש קטיף וצפון השומרון" ורבים אחרים. גם פעילי "הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל" הרצו בשנים האחרונות בבתי ספר, אולם לדברי הארגון, "אנחנו מתמקדים היום בהכשרת מורים להעביר את הפעילות מול תלמידים".

גם נציגים של "שוברים שתיקה", שעמם שוחחנו, אמרו כי הם ממשיכים להגיע לבתי ספר, אף שכניסתם נאסרה. רק בימים האחרונים פורסם בדף הפייסבוק של התנועה כי נציגי הארגון הופיעו מול תלמידי תיכון "שיטים דרכא" שבמרכז ספיר בערבה.

בשיחה שקיימנו עם נציג "שוברים שתיקה", כדי לברר על אפשרות ללימוד תוכני הארגון בבית ספר, נענינו: "לכל מקום שמזמינים אותנו אנחנו באים, גם לבתי ספר. אבל כדאי לך להזמין אותנו חודש מראש, כי אנחנו עמוסים מעל לראש".

אתם עדיין נכנסים לבתי ספר, למרות האיסור?

"בוודאי, זה תלוי בבית הספר. אם הם רוצים להזמין אותנו, אם המנהל רוצה - אנחנו נבוא. העניין הוא לא 'שוברים שתיקה', העניין הוא הכיבוש. ונשמח שכל אדם בארץ ידבר על זה כמה שיותר. לכן אנחנו גם מנסים לדבר עם כיתות י"ב, חבר'ה שהם גם מעורבים פוליטית, גם יותר בוגרים פסיכולוגית וגם יש להם זכות הצבעה".

בעשור האחרון מנסה משרד החינוך להסדיר את נושא הארגונים שנכנסים לבתי הספר, אבל ההצלחה חלקית בלבד. בתי הספר ממשיכים לפנות לארגונים בהצעה להופיע לפני תלמידים, ורבים מהארגונים ממשיכים להציע. רבות מהפניות עוברות מתחת לרדאר של משרד החינוך.

בשנת 2010 פירסם מנכ"ל משרד החינוך דאז, ד"ר שמשון שושני, חוזר שקבע כי ארגונים שרוצים להעביר תכנים בבתי הספר חייבים להגיש את התכנים מראש ליחידה לאישור תוכניות חינוכיות ומצליחות ביצויות במשרד החינוך. בפועל, ארגונים ומרצים בעלי סדר יום פוליטי הצליחו ומצליחים להיכנס לבתי הספר גם בלי שהתוכניות שלהם אושרו.

"אני אהיה תמימה להגיד לך שהפיקוח של המשרד הוא הדוק", אומרת המנכ"לית לשעבר, רונית תירוש. "עד שאין איזו תאונה או כתבה בעיתון, אין לך שליטה, את לא יודעת מה קורה. מנהלים מתפתים מאוד להזמין, ולפעמים את מגלה את זה רק בגלל תלונה של הורה או של גורם אחר. קשה לעקוב".

"מזמינים אותנו לבתי הספר על סמך ההיכרות ארוכת השנים עם הארגון שלנו", אומר יריב אופנהיימר, מזכ"ל "שלום עכשיו" היוצא. "מעולם לא בדקו לנו את התכנים".

נוגה דגן-בוזגלו, חוקרת במרכז אדוה, שחקרה את נושא כניסת הארגונים והעמותות לבתי הספר, סבורה כי "הבעיה היא לא עמותה זו או אחרת, אלא הקלות שבה הם נכנסים לתוך מערכת החינוך. יש הרבה יזמות חינוכית שצבועה בצבעים אידיאולוגיים ובאינטרסים כלכליים שונים, זה סוג של ג'ונגל. הפניות נעשות בדרך כלל ישירות לבתי הספר, ולפעמים לרשויות המקומיות, וההיענות תלויה בגחמה של מנהלים, ברצון לסתום חורים ועוד. רוב עיסוקה של היחידה לאישור תוכניות הוא במניעת כניסה של תוכן מסחרי".

מבקר המדינה לשעבר מיכה לינדנשטראוס נדרש לסוגיה ב-2012, אבל התמקד בכניסת גורמים מסחריים וקבוצות בעלות סממנים של כת, כמו הסיינטולוגיה, שתכניה הופצו בבתי ספר ברחבי הארץ, או שימוש במדיטציה טרנסצנדנטלית בשני בתי ספר

בדו"ח המבקר נכתב, בין השאר: "זה שנים שוררת עמימות בנוגע לזהות הגורם שתפקידו לבחון הצעה לתוכנית חיצונית ולהחליט אם לאשרה... ממצאי ראיונות עם המפקחים מעוררים חשש שכמה מהם לא היו ערים לדבר קיומן של תוכניות חיצונית בבתי הספר שבפיקוחם, ומלמדים שחסרה תשתית פורמלית ומעשית לבחינת תוכניות ולאישורן..."

"במערכת החינוך בישראל מופעלות אלפי תוכניות חיצונית בשנה. תוכניות שונות שולבו במרוצת השנים בבתי ספר, פעמים רבות בלי שבוצעו הליכי בקשה, בחינה ואישור מוסדרים בעניין. בהיעדר מדיניות ברורה בנוגע לסוגיית הפעלתן של תוכניות אלה בידי גורמים שונים מהמגזר השלישי והמגזר העסקי, הכתיבה המציאות במשך שנים את הנעשה במוסדות החינוך בתחום זה. הדבר משקף מגמה של הפרטה סמויה של רכיבים במערכת החינוך ומלמד על חולשה של ממש בניהול נושא זה..."

"ממצאיו של דו"ח זה מחייבים טיפול יסודי ומקיף של הנהלת המשרד בסוגיית התוכניות החיצונית. על המשרד לפעול לקידום כמה נושאים מרכזיים: השלמת גיבושה של מדיניות המשרד; קביעת הנחיה ברורה בנוגע לגורם המופקד על בחינת התוכניות ועל אישורן; גיבוש תשתית פורמלית ומעשית סדורה לבחינת תוכניות; הקפדה על כך שאנשי מקצוע מתחום בריאות הנפש של המשרד יבדקו כל הצעה להפעיל תוכנית חיצונית שיש חשש כי היא משפיעה על מצבם הנפשי-רגשי של תלמידים; בדיקת כוח האדם הפועל בבתי הספר במסגרת התוכניות החיצונית, ובכלל זה בדיקה אם הוא הוכשר כנדרש ואם הוא עומד בתנאים הקבועים בחוק למניעת העסקה של עברייני מין".

בדיוק לפני שנה, ב-1 באפריל 2015, פירסמה מנכ"לית משרד החינוך, מיכל כהן, חוזר שמנסה להסדיר את נושא התוכניות החינוכיות החיצונית במערכת החינוך. החוזר נותן בידי המנהלים יותר כוח להחליט מי נכנס לבית הספר ומי לא, ומנסה גם לתת להם כלים לכך - וזאת כחלק מהמגמה של המשרד בחמש השנים האחרונות לעבור ל"ניהול עצמי", שבמסגרתו יותר ויותר תחומים בבית הספר נתונים לאחריותו ולהחלטתו של המנהל.

על פי החוזר, מנהל שרוצה לבחור תוכנית לבית ספרו צריך להיעזר בוועדה מלווה, "שבה גורמים שונים המעורבים בחיי בית הספר, ואשר משמשת פורום מייעץ, מלווה ותומך להנהלת בית הספר בגיבוש וביישום של המדיניות הפדגוגית, הניהולית והכלכלית של בית הספר". ואכן, אנשי הוראה שעימם שוחחנו מודים שזהות הארגונים שייכנסו לבית ספר זה או אחר, ולחלופין יישארו בחוץ, מושפעת לא מעט מהאידיאולוגיה והאג'נדה של מנהל בית הספר.

באוגוסט שעבר השיק משרד החינוך מאגר אינטרנטי שבו מופיעים כל הארגונים, העמותות והמרצים המורשים להיכנס לבתי הספר, ומהם אמורים המנהל וצוותו לבחור מי ייכנס ויעביר הרצאות או מערכי שיעור. חוזר המנכ"ל קבע כי החל משנת הלימודים הנוכחית, רק תוכניות הרשומות במאגר יורשו לפעול במוסדות החינוך. על פי הכתוב במאגר, כל תוכנית עוברת את בדיקת היחידה לניהול תוכניות, ואם היא מאושרת, היא מופיעה במאגר. משרד החינוך אמור לכתוב חוות דעת לתוכנית, אולם רובן המוחץ של התוכניות במאגר הן ללא כל חוות דעת.

הארגונים במאגר מסווגים לשלושה "מסלולים":

הירוק - שאומר שהתוכנית של הארגון או העמותה מלווה ברמה זו או אחרת על ידי נציג של משרד החינוך;

הכחול - שבו "תוכניות הפועלות ללא ליווי של נציג המשרד";

והאדום - שבו רשימת התוכניות שאינן מאושרות להפעלה במוסדות החינוך, מאחר שמטרותיהן, תוכניהן או דרכיהן "נמצאו נוגדים את ערכי משרד החינוך או שיש בהם משום פגיעה אפשרית בתלמידים".

עיון במאגר מגלה כי מדובר במערכת נתונים שבה כמעט כל ארגון או עמותה יכולים להזין את פרטיהם באמצעות גישה למערכת הזנת הנתונים של האתר. גישה כזו ניתנת לארגונים ממשלתיים או עירוניים, לארגונים הפועלים למטרות רווח או במסגרת אחריות חברתית ולארגונים ללא כוונת רווח, כמו עמותות וקרנות, המפתחים או מפעילים תוכנית חינוכית במוסד חינוכי.

רובן המוחץ של התוכניות מופיע במסלול ה"כחול" - דהיינו, הן פועלות ללא כל ליווי של

נציג המשרד, ולרוב גם ללא חוות דעת של מנהלים או מפקחים. רק במעט מהתוכניות שכבר יושמו בבתי ספר יש שמות של ממליצים מתוך בתי הספר, כך שלמנהלים אין כלים אמיתיים לדעת אם כדאי להזמין את התוכניות הללו לבתי הספר שלהם.

יתר על כן, תוכניות "אדומות" כלל לא ניתנות לאיתור במאגר. במשרד החינוך אומרים כי התוכניות הללו נמצאות בימים אלה בדיון של ועדה בין-מגזרית עם ליווי משפטי, ולכן טרם ניתן לראותן במערכת.

בין מאות רבות של תוכניות, עמותות וארגונים המופיעים במאגר, ניתן למצוא ארגונים בעלי אוריינטציות שונות; כך, למשל, עמותת "ילדים חיים בשלום", שהוקמה בשנת 2006 על ידי "קרן ברג", מייסדת המרכז לקבלה. העמותה מהווה חלק מארגון SFK (Spirituality for Kids) הבינלאומי, "המפעיל תוכניות כישורי חיים לילדים ולנוער בסיכון ברחבי העולם זה כעשר שנים", כפי שנכתב באתר המרכז לקבלה.

העמותה החלה לפעול בבתי ספר בישראל ב-2012, במטרה "להקנות לתלמידים מכיתות ח' עד י"ב כלים לדיאלוג, המקדמים סובלנות ואחוה אנושית לשם התמודדות עם אתגרים מגוונים בחברה". התוכנית מיועדת לבני נוער יהודים וערבים ישראלים ופלשתינים, ועל פי הכתוב במאגר משרד החינוך, היא הועברה עד היום בארבעה בתי ספר לפחות. שלושה בתי ספר ירושלמיים רשומים כממליצים עליה: התיכון ע"ש בוואר, התיכון לאמנויות וחטיבת פסגת זאב.

באתר המרכז לקבלה מצוין כי הפעילות מתאימה אף לגילאים צעירים - כבר מכיתה ג', וכי "עד היום לימדנו למעלה מ-10,000 ילדים ובני נוער בתוך ישראל ובפלשתיין". העמותה מסווגת "כחולה" - כזו שאינה מלווה על ידי נציג משרד החינוך.

"הליגה נגד השמצה - ישראל" מעבירה בבתי הספר פעילויות בנושא "כלים להתמודדות עם דעות קדומות ואפליה". על פי המאגר, הפעילות מיועדת לתלמידים בכיתות ג'–ח', וגם היא מסווגת "כחולה".

ארגונים כמו "אם תרצו", "שוברים שתיקה", "שלום עכשיו", "הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל" ואחרים אינם מופיעים במאגר - ולמרות זאת, פעיליהם עדיין מוזמנים

להרצאות ולפעילויות בבתי הספר. בשבועות האחרונים הגיעה לידינו כמות עצומה של מערכי שיעור, מצגות, סרטונים ותמונות מ"מי שיא" שעורכים ארגונים שונים בבתי הספר היהודיים בארץ. כך, למשל, מחולקת לתלמידים חוברת שהוציא ארגון "שוברים שתיקה" בשנת 2012, שעל כריכתה השחורה נכתב: "שוברים שתיקה, ילדים ונוער - עדויות חיילים 2005-2011".

החוברת כוללת "עדויות חיילים על פציעת ילדים והריגתם בגדה המערבית ובעזה, אם בשל התעלמות מנוכחותם בזירת ההתרחשות ואם בשל ירי מכוון עליהם". היא מחולקת לא רק בבתי ספר, אלא גם לתלמידים בדרכם לבית הספר, כפי שמעידים פוסטים בדף הפייסבוק של הארגון. הפוסטים מלווים בתמונות שבהן נראים פעילים כשהם מחלקים את החוברת לתלמידים "בתל אביב, בחיפה ובירושלים".

על פי דף הפייסבוק, מאז 2012 ביקרו נציגי הארגון בבתי ספר רבים, בהם התיכון שליד האוניברסיטה בירושלים (ינואר 2013), בית הספר גוונים בפרדס חנה-כרכור במסגרת סיור לתלמידים בחברון (דצמבר 2013), התיכון לחינוך סביבתי בשדה בוקר (מארס 2015) וגימנסיה הרצליה בתל אביב (נובמבר 2015).

גל יוסף (18), לשעבר יו"ר מועצת התלמידים הארצית, שסיימה בשנה שעברה את לימודיה בתיכון אחד העם בפתח תקווה, שאליו לא נכנסו נציגי "שוברים שתיקה", מזדעזעת מחלוקת החוברות הללו לתלמידים - אף שהן זמינות גם ברשת.

"גם אתרי פורנו, להבדיל, זמינים ברשת", היא אומרת. "עדיין, תפקידו של בית הספר הוא לחנך למיניות בריאה. דווקא בגלל שיש כל כך הרבה דרכים לקבל את המידע הזה, כאן מתעצם המקום של בית הספר לבוא ולהציג את התמונה האמיתית והשפויה".

"שוברים שתיקה" אינו הארגון הראשון שכניסתו לבתי הספר נאסרה. ארגון בולט נוסף הוא "פרופיל חדש", שמגדיר את עצמו כ"מנסה לקדם סדר יום חברתי ובית-ספרי לא מיליטריסטי ומלווה את מי שמחליט שלא להתגייס לצה"ל". כניסת הארגון לבתי הספר נאסרה כבר בשנת 2009 על ידי שר החינוך דאז, גדעון סער, בטענה

שהוא מעודד השתמטות מצה"ל.

לדברי נציגים בארגון, עדיין נאסר עליהם להיכנס לבתי הספר, אבל בשטח, הם מוצאים מעקפים. בחודשים האחרונים עמלים אנשי הארגון על הרחבת העבודה עם צוותי הוראה של בתי ספר ועל הקמת "פורום מורות" - מערך מורות קבוע לצורך ייעוץ ותמיכה למורים המזדהים עם ערכי התנועה.

במודעת הדרושים שפירסמו, שבה הם מחפשים מורה שתעמוד בראש הפורום, נכתב בין היתר כי על המורה "להיות מועסקת בהווה ולהחזיק בתפיסת עולם פמיניסטית ואנטי מיליטריסטית". פורום המורות צפוי להתחיל לפעול בקרוב.

מורים שמבקשים לדעת עוד פרטים על הפורום מופנים להשתתף בסדנה, "שבה אנחנו נותנים סידרת הרצאות על מיליטריזם בחינוך, שכוללת תערוכה ובה ייצוגים של מיליטריזם בחיי היום יום בישראל".

כרזת בביה"ס // מתוך עמוד הפייסבוק של "אם תרצו"

גם הארגון הימני "אם תרצו" נכנס לבתי הספר. נציגת הארגון, שעימה שוחחנו, אמרה ש"אנחנו מרצים בעיקר בתיכונים", אולם כשביקשנו הרצאה עבור תלמידי כיתה ט' בחטיבת ביניים, נענינו כי "אפשר לתפור גם עבורם הרצאה שתתאים להם".

באילו נושאים עוסקת ההרצאה?

"אנחנו מתעסקים הרבה בארגוני ה'שתולים', במאבק נגד ישראל ברמה ההסברתית הבינלאומית ואיך עושים לנו דה-לגיטימציה, מה זה בכלל הסכסוך הישראלי-ערבי, מה זה פליט פלשתיני, זה נוגע בהמון נקודות.

"אנחנו אומרים שבגדול, מה שמכנים 'שתולים' הם ארגונים שנתמכים על ידי 'הקרן החדשה לישראל', שזו קרן לא ישראלית שיושבת בווישינגטון ומקבלת המון כספים מכל מיני גורמים. אנחנו מציגים את הפעילות של השתולים, שמציגים את עצמם כארגונים ישראליים, אבל כל המימון שלהם מגיע מממשלות זרות והם פועלים למען האינטרסים של אותן מדינות".

אתם קוראים לארגונים הללו "שתולים" גם באוזני תלמידים?

"אני אגיד לך ברמה הכי אמיתית: אלה ארגונים שתולים לכל דבר ועניין. אם יש לכם בעיה עם המילה אולי אפשר לעדן את התוכן, אבל מה שאני הולכת להעביר להם יעבור בכל מקרה, בין אם נשתמש במילה הזו ובין אם לא".

דרך נוספת שבה נכנס הארגון לבתי הספר היא באמצעות אגף הנוער שלו. פעילי הנוער של "אם תרצו" נודדים בין התיכונים ברחבי הארץ, מעבירים שיעורים בכיתות ואף מקיימים "ערבי ציונות", שבמסגרתם הם מנסים לגייס בני נוער לפעילות בארגון. באוקטובר האחרון, למשל, הם סיירו בתיכונים במרכז הארץ, ובינואר קיימו "ערב מתעניינים" בתיכון פלך בירושלים. אגף הנוער פנה לתלמידי תיכון בפייסבוק וקרא להם להזמין את הפעילים להרצאות בבתי הספר שלהם.

גם "אם תרצו", כמו "שוברים שתיקה", מחלקים חוברות לתלמידים. כך, למשל, נכתב בדף הפייסבוק של התנועה כי בדצמבר 2012 חילקו חברי סניף אוניברסיטת תל אביב את החוברת "המדריך למהפכן הציוני" לתלמידי תיכון חדש בתל אביב. במאי

2015 חולקה חוברת "נכבא חרטא" בבתי ספר שונים ברחבי הארץ.

"אם תרצו' נכנסים חופשי לבתי הספר בגוש עציון", אומר א', שמיניסט בתיכון ממלכתי-דתי בגוש. "הם עושים שיעורי צינות. כמעט בכל בית ספר בגוש עציון היה בשנה שעברה לוח צינות של 'אם תרצו', שכולל אישים, דמויות ושאלות למחשבה. אני לא מתנגד שבית הספר יכניס פוליטיקה, אבל שיביאו את כל הצדדים".

בין העמותות ששמן ופרטי ההתקשרות עימן מופיעים במאגר החדש של משרד החינוך אפשר למצוא גם את "הקרן למורשת הר הבית והמקדש". הקרן מפעילה בבתי הספר את "התוכנית לתודעת הר הבית", שמסווגת "כחולה" - דהיינו, כזו שמבוצעת בבתי הספר ללא ליווי של משרד החינוך.

במאגר נכתב כי התוכנית שמציעה הקרן מיועדת לתלמידים מגילאי החטיבה ומעלה ומתאימה לבתי ספר ממלכתיים, ממלכתיים-דתיים וחרדיים. ניתן להעבירה גם לצוותי חינוך, להורים ולמנהלים. במילים אחרות: לכולם. התוכנית החלה לפעול בשנת 2015 והוכנסה עד כה לשני בתי ספר, ששמותיהם אינם מופיעים במאגר, וגם לא שמות של ממליצים על התוכנית.

התוכנית כוללת, בין השאר, "שיעורים בנושאי מורשת הר הבית", "היכן היו בתי המקדש, היכן התחילה ההיסטוריה היהודית" ו"משמעות הר הבית והעיסוק בו בקרב יהודים ממשפחות לא-דתיות ודתיות כאחד". הלינקים במאגר, שאמורים לשפוך אור על זהות העמותה, מפנים לארגון "סטודנטים למען הר הבית" וליהודה גליק, שמאז 2008 עומד בראש "הקרן למורשת הר הבית והמקדש" ונאבק למען כניסת יהודים להר.

באתר מופיע שמה של אשת קשר, שאליה מוזמנים לפנות צוותי הוראה. פנינו אליה בבקשה לקבל מערך שיעור ותכנים עבור חטיבות הביניים, וקיבלנו שתי מצגות ומערך שיעור אחד להמחשה. בהקדמה למערך השיעור נכתב כי "מטרת הפעילות היא היכרות עם הר הבית והעלאת נושא הר הבית למודעות של כל תלמיד".

המערך כולל את המשחק "מה חשוב לי", שבו צריכים הילדים לבחור מה חשוב להם

מרשימה שמכילה את הנושאים הבאים: "הורים שלי, אחים שלי, אדמת ארץ ישראל, להתגייס לצבא, ירושלים עיר הבירה, מקום בית המקדש הראשון והשני: הר הבית, להגן על המדינה". הפעילות מסתיימת בסבב שאלות בין המשתתפים: "מה חשבת על הר הבית לפני הפעילות ומה אני חושב עכשיו? האם דעתי השתנתה בעקבות הפעילות?"

אחד השיאים בפעילות הוא מצגת בנושא הר הבית. המצגת כוללת שקופית שבה תצלום גדול של כיפת הסלע, ועליו וסביבו מופיעים כיתובים שמציגים "רישום מקדש שלישי". על הכיפה המוזהבת נכתב "אבן השתייה וקודש הקודשים", בחלק החזיתי של המבנה נרשם "חזית ההיכל", ומשמאלו: "שער ניקנור". משמאל ל"שער ניקנור" במצגת מופיעה דמותו של השר אורי אריאל, כשהוא עטוף בטלית.

במצגת השנייה שקיבלנו מהעמותה מופיעות תמונות של רעולי פנים המפרים את הסדר בהר ומניפים דגל דאעש, תחת הכותרת "גורמים קיצוניים בהר". בעמוד שאחריו, תחת הכותרת "המגבלות בעלייה להר הבית", מופיע הציטוט הבא: "מבקרים יהודים בהר נרדפים על ידי המון מוסלמי שמקלל ותוקף, ומצד שני, המשטרה מאשימה לרוב דווקא את הקורבן". על כל עמודי המצגת מוטבע באופן בולט הלוגו של ארגון "סטודנטים למען הר הבית".

יהודה גליק. "אני עוסק בהיסטוריה" // צילום: אורן בן חקון

"כשבתי ספר, חילוניים ודתיים כאחד, מזמינים אותי להרצאות ולהעברת מצגות חד-פעמיות, אני נכנס לבתי הספר", אומר יהודה גליק, העומד בראש "הקרן למורשת הרבית והמקדש". "כשאני בא לבתי הספר אני לא עוסק בפוליטיקה, למרות שאני אישית חבר הליכוד. אני מלמד את ההיסטוריה, אני מספר את כל מה שעבר על הרבית. אני מבהיר שהמאבק שלי הוא לזכויות אדם.

"זה כמו כל מאבק אחר, כמו שפעיל חברתי אחר יפעל למען מצוקת הדיור או למאבק בהטרדה מינית. התלמידים צריכים להיחשף למאבקים וליכולת של אדם לפעול בתוך מדינה דמוקרטית, כמובן תוך הדגשת החשיבות של שמירה על החוק ובמסגרת מה

שהדמוקרטיה מאפשרת".

לשאלה על השקופיות שבהן מופיעים הכיתובים של בית המקדש השלישי על צילום של כיפת הסלע אמר גליק: "זו מצגת שלא קשורה אלי. אני עוסק בהיסטוריה".

אבל המדריכים שלכם משתמשים במצגת הזו. הם העבירו לנו אותה כחומר לתלמידים.

"לא נכון. אני מכיר את המצגת הזאת, והיא שייכת לגוף שנקרא 'הר הקודש' ולא אלי. מי שהעבירה לך אותה היא פעילה בארגון 'סטודנטים למען הר הבית'. אנחנו משתפים פעולה עם הרבה גורמים".

האם אתה אחראי למשפט "מבקרים יהודים בהר נרדפים על ידי המון מוסלמי שמקלל ותוקף, ומצד שני המשטרה מאשימה לרוב דווקא את הקורבן"?

"זה משפט נכון, זאת עובדה. כל מי שמבקר בהר הבית מוזמן לראות את זה. מי שרוצה לעסוק במאבק, אני צריך להסביר לו מה כולל המאבק. אני מסביר לו שכיום, היהודים שעולים להר מותקפים על ידי גורמים איסלאמיים קיצוניים, ושברוך השם, זה הצטמצם מאוד בעקבות החלטת הממשלה להוציא אותם אל מחוץ לחוק".

"הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל" מופיע מול תלמידים תחת הכותרת "חינוך, קולנוע וזכויות אדם". מדובר בפרויקט שמעביר הארגון בבתי הספר כבר משנת 2008, תחת המוטו: "דברים רעים קורים כשאנשים טובים שותקים", ומטרתו "לעודד חשיבה ביקורתית בנושאים חברתיים ובסוגיות של זכויות אדם", כפי שנכתב באתר התוכנית.

במסגרת התוכנית צופים התלמידים בסרטי קולנוע המתייחסים להיבטים שונים של זכויות אדם והפרתן. אחד הסרטים בפרויקט הוא סרטו של גיא מאירסון "איציק", שמתרחש כולו בבית כלא צבאי.

"הסרט מבהיר לנו כי לכל אדם באשר היותו אדם מגיע שישמרו על זכויותיו, גם כאשר מדובר בחייל. הסרט מציג לנו את הבעייתיות שבמערכת הצבאית, שמעודדת את

הנורמה הפסולה של שתיקה, ואת הכוח הרב שיכול להיות למפקדים אל מול החיילים שלהם", מסביר הוועד באתר הפרויקט.

במקביל, הארגון גם מכשיר מורים מהמערכת, כדי שיוכלו להעביר פעילויות כאלה בכוחות עצמם.

על פי דו"חות הפעילות של הארגון, בשנת 2013 התקיימה פעילות כזו ב-12 בתי ספר בירושלים וסביבתה, שכללה כמה מפגשים עם תלמידי כיתות ז' עד י"ב. "בסך הכל התקיימו 56 פעילויות עם 83 קבוצות, שבהן השתתפו 1,854 תלמידים", נכתב בדו"ח.

בשנת 2014 נרשמה עלייה בהיקף הפעילות, והוועד פעל באותה מתכונת בכ-20 בתי ספר בירושלים ובמרכז. "התקיימו 38 פעילויות עם 87 קבוצות, שבהן השתתפו 1,900 תלמידים".

בדצמבר 2015, אחרי שמשרד החינוך פסל את הספר "גדר חיה" של דורית רביניאן, כתב הוועד בדף הפייסבוק שלו: "משרד החינוך החליט לפסול את הספר 'גדר חיה' מתוכנית הלימודים... אנחנו יודעים שבני נוער פתוחים מספיק ומסוגלים לחשוב בצורה ביקורתית ולעסוק בנושאים חברתיים, ומאמינים שדרוש מגוון דעות במערכת החינוך.

"מסכימים איתנו? יש לנו הצעה: הוועד מפעיל כבר שבע שנים בהצלחה פרויקט חינוך, שמטרתו לעסוק בנושאים חברתיים ובנושאי זכויות אדם באמצעות סרטי קולנוע. העברנו מערכי שיעור והכשרות לאלפי תלמידים ומורים, וראינו שאין מה לפחד מעיסוק בנושאים חברתיים. עדיף לדבר על הדברים מאשר לטאטא אותם מתחת לשטיח".

מצגת לחטיבות הביניים, שקיבלנו מ"הקרן למורשת הר הבית והמקדש". משמאל:
השר אורי אריאל

שחר רגב, מורה לאזרחות בתיכון רמות בבת ים וחבר במועצת המורים לאזרחות, שנכח בפעילות של "הוועד הציבורי נגד עינויים" בבית הספר שלו בשנה שעברה, טוען שהיא חפה מכל פוליטיזציה.

"זה אחד הארגונים שיצא לי לעבוד איתם ועשו עבודה מדהימה, באופן אזרחי וללא גישה פוליטית, למרות שהם משויכים פוליטית לשמאל. הם עוסקים בסרטים ובזכויות אדם. הם באו ודיברו על יחסים בין בני אדם, ולא דיברו על המצב בארץ. הם גירו את התלמידים לדבר על פתרון בעיות של אלימות בכיתה, וזה היה מצוין.

"אם תלמיד הולך הביתה בסוף היום עם מחשבות בראש ורצון לחקור דברים בדף של 'הוועד הציבורי נגד עינויים' בפייסבוק - מבחינתי עשיתי את שלי. גם אם הוא יגיד 'איזה שטויות הם אומרים, אני חושב אחרת' - הוא לפחות ישב וחקר".

גוף נוסף שפועל בבתי הספר הוא "המרכז למורשת גוש קטיף וצפון השומרון". המרכז מעביר תכנים שונים הנוגעים לתוכנית ההתנתקות, באישור משרד החינוך ועל פי "חוק המרכז להנצחת מורשת גוש קטיף וצפון השומרון", התשס"ח-2008. תכנים אלו הועברו בשנים האחרונות בבתי ספר יסודיים ברחבי הארץ - ביניהם בית הספר הממלכתי-דתי "מקור חיים" בירושלים, הרא"ה רמת גן, "נעם מורשת ישורון" באופקים ועוד.

על פי תוכניות הלימוד, המורים צריכים להעביר לתלמידים פרשנויות שונות למונח ציונות, שאותן נתנו ארבעה דוברים: הרב קוק, הסופר א.ב. יהושע, רונן שובל (מנכ"ל "אם תרצו") וח"כ איתן כבל. אחר כך עליהם לדון בפרשנויות הללו ובהבדל ביניהן, ובסיום על כל תלמיד לכתוב "מהי ציונות עבורך" ו"מהו המעשה הציוני שאתה עצמך עושה".

אחת הפעילויות המומלצות היא משחק קלפים, שבית הספר יכול להכין, ובו לוח שעליו יש מקום להניח קלפים על פי הקטגוריות "ציוני" או "לא ציוני". בין האקטים שעל התלמידים להחליט על מידת הציוניות שלהם: "נסיעה לפוסט-דוקטורט בחו"ל", "שירות צבאי משמעותי", "הקמת יישוב קהילתי חדש באזור השרון", "עבודה בתחום הפרסום", "נסיעה לטיול ארוך לחו"ל אחרי הצבא", "עבודה בחברת היי-טק", "לימודים לדוקטורט באוניברסיטה העברית", "התיישבות בחוות בודדים בנגב", "שנת שירות בעירת פיתוח", "עיסוק בספורט תחרותי", "לימודי רפואה", "עבודה בהוראה", "השתתפות ביום הניקיון", "התנדבות במרכז קליטה", "תרומה לעמותה לנזקקים", "ריצה בבחירות לראשות מועצה מקומית", "השתתפות במצעד החיים", "ייצוג ישראל באולימפיאדה".

מערך שיעור אחר שמוצע באתר של המרכז, שמיועד לתלמידי כיתות ב' עד ד' בבתי ספר ממלכתיים וממלכתיים-דתיים כאחד, מלמד את התלמידים מושגים תחת הכותרת "קטיפדיה". בין המושגים: "התיישבות", "דרך האמונה", "המאבק הכתום" ו"עקירה".

באחת השקופיות במצגת מופיעים "קלפי רגש", ועליהם המשפט: "תוכנית ההתנתקות: תושבי גוש קטיף נעקרו ממקומם ונאלצו לעבור למקום אחר. איך אתה

היית מרגיש אם היו עוקרים אותך ממקומך? כאשר המילים "מרגיש" ו"עוקרים" מופיעות בהדגשה ובהגדלה.

ג', מורה באולפנה לבנות באזור המרכז, שבה מצוין מדי שנה יום גוש קטיף, אומרת כי "ביום גוש קטיף יש גם אורחים שמגיעים. אני לא יודעת אם זה היה ועד המתיישבים או עמותה אחרת, אבל לא היו דמויות פוליטיות במוצהר. התוכן היה רגשי: בעיקר לדבר על השבר, על ההרס, על מה שהיה ואיננו עוד. כמו, להבדיל, כשמדברים על השואה, משהו שהיה, שצריך לזכור אותו ולא לשכוח".

מערכי השיעור מאובזרים גם בכרטיסי מידע, שניתן להזמין ככרזה ולתלות בבית הספר. על אחד מכרטיסי המידע מופיע, על רקע כתום, המשפט: "נזכור ונחזור - את מה שהיה לנו שם ואת מה שחרב, נחזור להניף את הרוח הגדולה: רוח האמונה, הקהילתיות, ההתיישבות והעשייה החברתית. נפעל עד שעם ישראל ירצה לחזור לגוש קטיף".

באתר המרכז למורשת ניתן למצוא תמונות רבות של פעילויות שנערכו בשנים האחרונות בבתי ספר, ובהן, בין השאר, פלקטים ודגלים כתומים והמשפטים: "יהודי לא מגרש יהודי", "עוד נשוב ונבנך", "נזכור ונחזור" ועוד.

ההורים לא תמיד מודעים לזהותם של הארגונים הנכנסים לבתי הספר. מספרת ד"ר גליה זלמנסון-לוי, מרצה במכללת סמינר הקיבוצים, שעוסקת בפדגוגיה ביקורתית: "ביקרתי בשנים האחרונות בבית ספר ממלכתי יסודי בדרום תל אביב, שאליו נכנסה עמותה חרדית שנתנה טיולים על חשבונה, ובתמורה בית הספר היה מחלק לילדים כל שבוע חוברת של 'פרשת השבוע'. בכיתות תלו פלקטים של העמותה, ועליהם החגים של כל חודש".

"הסתכלתי והבחנתי שבחודש אייר, יום העצמאות כלל לא הופיע על הפלקט, וזה היה מדהים כשלעצמו. אף אחד לא שם לב לזה, לא המורה ולא ההורים. כולם רק שמחו שיש טיולים בחינם. כמה הורים אחרי כיתה א' ממש נכנסים לכיתה ומסתכלים מה יש על הקירות?"

"אין לי מושג אילו עמותות או ארגונים נכנסים לבתי הספר", אומר צחי (השם המלא שמור במערכת), אב לשלושה מאזור השרון. "לא חושפים את המידע להורים. יש לי ילד בן 17, ואני מאוד אשמח אם לא ייכנסו לבית הספר שלו ארגונים קיצוניים. הייתי מעדיף שבקטע הזה ישאירו את התיכונים להיות תמימים עוד כמה שנים.

"הארגונים האלה לא באים עם דעות שנוגעות במרכז, אלא עם דעות אקטיביסטיות. הם לא אומרים 'בואו נחשוב ביחד', אלא מנסים לעשות נפשות לתפיסות העולם שלהם. מטריד אותי שיצודו את הילד עוד לפני שהוא חווה את החיים עצמם".

לעומתו, רונית, אם לשלושה, מהם שני תלמידים, המתגוררת באזור השפלה, דווקא תומכת בכניסת ארגונים פוליטיים לבתי הספר: "אני לא רואה בכך משהו פסול, כל עוד יש ביטוי לשני הצדדים. אני חושבת שהחל מגיל התיכון, כיתות ט' ו' ואילך, זה נכון לתת לתלמידים לפתח חשיבה ביקורתית ולחשוף אותם למגוון של דעות.

"בסופו של דבר, הנוער הזה הוא כוח. כוח שינוי. אני רואה בזה שלב חשוב מבחינה אינטלקטואלית. זה סוג של העשרה באזרחות. אבל התנאי הוא שמשרד החינוך יקבע שחייב להיות איזון: שאם מזמינים ארגון מצד אחד של הקשת - חובה לתת במה גם לארגון שמציג את עמדות הצד השני".

עד כמה כניסה של ארגונים בעלי אג'נדה שנחשבת לקיצונית, הן מימין והן משמאל, יכולה להשפיע על תודעת התלמידים? ד"ר ארז מילר, פסיכולוג חינוכי מומחה מהמכללה האקדמית אחווה: "מדובר בגורם סמכות שמדבר אל הילדים, שבהחלט יכול להשפיע עליהם לאמץ נקודת מבט חד-צדדית או פחות ביקורתית.

"ככל שהילד צעיר יותר הוא מושפע יותר מגורמי סמכות, הוא רואה מבוגר שאומר לו שזאת הדרך הנכונה, ולא רק זה: הדבר נעשה בבית הספר, בחסות בית הספר, עם השגחה של המורים, וזה נתפס כמשהו שהוא חלק ממערכת הלימודים הטבעית. הרעיונות שמוכרים הארגונים האלה נקלטים בחלקם, בצורה מודעת ובלתי מודעת. אתה לא תמיד יודע לזהות איפה התחיל הרעיון אצלך, איפה שמעת אותו בפעם הראשונה.

"ברגע שהשיח גולש לביטויים קשים, כמו לקרוא לחיילי צה"ל 'פשיסטים' או להשתמש במונח 'שתולים' וכו', זה מאוד בעייתי. ילדים צעירים עלולים לאמץ את השיח הזה בלי

להבין את מגוון המשמעויות שעומד מאחוריו.

"לכן, הצגת כל הצדדים וקיום שיח שבו שומרים על הכללים הם הכיוון הרצוי. חשוב גם שמי שנכנס להרצות לפני תלמידים יישב קודם עם המנהלת והיועצת, כדי שלא יהיה מצב שהוא סותר בדבריו את מה שנלמד בבית הספר".

שחר רגב: "כאזרח וכמורה לאזרחות יש לי בעיה עם המסרים האלה של 'השתולים'. אין בעיה שאתה מעביר ביקורת על משהו, אבל הסמנטיקה היא מאוד בעייתית, בעיקר עם הנוער של היום, שלא מבין את משחקי המילים האלה. בני הנוער מאוד נוטים לקיצוניות של שחור ולבן.

"אין אצלי שיעור שבו מישהו לא צועק 'מוות לערבים', אבל הסתבר שהתלמידים לא יודעים בכלל מה זה ערבי, את מי הם שונאים. אלו שיעורים שבהם הבטן שלי קופצת. שאני מפחד".

יריב אופנהיימר. "סוג של קוריוז" // צילום: יואב ארי דודקביץ

מזכ"ל "שלום עכשיו" היוצא, יריב אופנהיימר, טוען כי הוא ואנשי ארגונו לא נכנסים לבתי ספר לעיתים קרובות, וכי בשנת הלימודים הנוכחית הם ביקרו רק בתיכון תלמה ילין בגבעתיים, בתיכון ניסויי בירושלים, בשכבת י"ב בבית ספר ממלכתי-דתי במודיעין ובישיבה התיכונית קריית הרצוג בבני ברק. במהלך ההרצאה מפנים אנשי "שלום עכשיו" את התלמידים לאתר התנועה ולדף הפייסבוק שלה - שם יוכלו ללמוד עוד על הפעילות ולהצטרף לתנועה.

"באופן מפתיע, מזמינים אותנו לא מעט להופיע דווקא בפני הציונות הדתית", אומר אופנהיימר. "זה קורה כמה פעמים בשנה, וזה תמיד מרענן. אני מרגיש שמי שלומד

בציונות הדתית מקבל מהמערכת מסר פוליטי מאוד חד-כיווני וחד-צדדי, ויש לנו אולי שעה כדי להראות את המציאות מהכיוון שלנו.

"לפעמים זה מרגיש קצת כמו סוג של קוריוז, בסגנון 'תראו, יש כאן שמאלנים, בואו תשמעו אותם פעם אחת'. אבל רוב הפעמים הקשב הוא מאוד גדול, ויש תיאבון וסקרנות לשמוע, כי זו עמדה שהם לא שומעים הרבה".

תגובות: משרד החינוך: "התכנים נבדקים"

ממשרד החינוך נמסר: "מספר התוכניות החיצוניות שפועלות במוסדות החינוך חייבו הסדרה של הנושא, ועל כן קיים משרד החינוך שיח בדרך של 'שולחן עגול בין-מגזרי', שכלל נציגים מהמגזרים השונים המעורבים בעשייה חינוכית, וגובשה מדיניות לשיתוף פעולה בין המשרד לארגונים השונים.

"כל תוכנית שנרשמת למאגר התוכניות החינוכיות עוברת בדיקה משפטית, וצוות מטעם המשרד עובר על כל התכנים כדי לוודא שלא הוכנסו תכנים בלתי חינוכיים. אישור התוכניות נשען על חוות דעת מנהלי בתי הספר ואנשי מקצוע במטה משרד החינוך. במקביל, גובש מתווה למנהלי בתי הספר לשילוב מושכל ומקצועי של התוכניות השונות במוסד החינוכי.

"לצד מגוון הכלים שניתנים למנהלי בתי הספר, המשרד סומך על שיקול דעתם ועל מקצועיותם. לשם קבלת החלטה מושכלת, הגדיר המשרד סידרת תבחינים שמדריכה את המנהלים כיצד ובמי לבחור, בין שמדובר בהרצאה חד-פעמית ובין שמדובר בתוכנית חינוכית.

"המידע על התוכניות החינוכיות שקוף וגלוי, ומוצג באתר, לצד משובים של מנהלי בתי הספר ומשובי המפקחים. מנגנון זה מהווה פיקוח עדכני ושוטף על מאגר התוכניות. יש גם תוכניות שמלוות על ידי נציגי משרד החינוך ומפוקחות על ידם.

"ארגונים כמו 'אם תרצו', 'שוברים שתיקה', 'שלום עכשיו' ו'הוועד הציבורי נגד עינויים

בישראל' אינם מפעילים תוכניות חינוכיות, ולכן לא אמורים מלכתחילה להיכנס למאגר. ארגון 'שוברים שתיקה' אינו מורשה להיכנס לתחומי בתי הספר.

"באשר לטענה שפעילי 'שוברים שתיקה' דיברו בפני תלמידים בערבה: האירוע לא התקיים בשטח בית הספר ולא בידיעת המנהל".

מ"אם תרצו" נמסר: "תנועת 'אם תרצו' גאה באגף הנוער שלה, שבו מתנדבים בנות ובני נוער רבים מכל רחבי הארץ, המקיימים ביזמתם ובהובלתם מעגלי שיח, ימי עיון, הרצאות, סמינרים ועוד עשרות פעילויות חינוכיות-ערכיות. מרבית הפעילויות נעשות בשעות הפנאי. פעילות לקידום ערכי הציונות בתוך בתי הספר, כמו 'לוחות ציונות', הרצאות או השתתפות בשיח רב-משתתפים, נעשות לאחר אישור או הזמנה מפורשת מבתי הספר.

"תנועת 'אם תרצו' פועלת כחוק, ולא חילקה חוברות לתלמידי בית ספר בתוך שטח בתי הספר ללא אישור מקדים. חלוקה של חוברות התנועה מבוצעת מחוץ לגדרות בתי הספר, ואפילו במדרכה שממול. פעילות זו חוקית למהדרין ואף חשובה, במסגרתה נחשפים בני הנוער שבחרים לעיין בחוברות לתכנים ציוניים ומעמיקים, והכל כדין".

מ"הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל" נמסר: "הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל" יזם ומפעיל מאז שנת 2008 פרויקט חינוך לזכויות אדם, דוגמת הזכות לשוויון, זכויות נשים, זכויות פליטים, זכויות להט"בים, הזכות להגנה מעינויים ועוד. במסגרת הפרויקט צופים התלמידים בסרטי קולנוע מרחבי העולם המתייחסים להיבטים שונים של זכויות אדם ושל הפרתן, ומקיימים דיון בכיתה.

"בשנת הלימודים תשע"ו הוועד אינו מקיים הדרכות ישירות לתלמידים, אלא הכשרות למורים המעוניינים לעסוק בחינוך לזכויות אדם באמצעות קולנוע".

מעמותת "סטודנטים למען הר הבית" נמסר: "איננו מכירים את המצגות שעליהן מדובר בכתבה, הן לא שייכות אלינו ולא הוכנו על ידינו".

מ"מרכז קטיף להנצחת מורשת גוש קטיף וצפון השומרון" נמסר: "מרכז קטיף הוא גוף ממלכתי הפועל מטעם החוק ותחת משרד ראש הממשלה. על פי הגדרת החוק, המרכז מופקד על מורשת גוש קטיף, ערכיו ומורשתו. בתור שכזה הוא אינו עוסק

בעשייה פוליטית, בוודאי ובוודאי שאינו עושה זאת בפעילות החינוכית בתוך בתי הספר, אלא פועל על פי הקודים המקובלים בישראל, ועל פי ההנחיות שקיבל ממשד החינוך.

"במקרה של מסירת מידע על תחום השנוי במחלוקת פוליטית, המרכז מביא צדדים שונים, מתוך אחריות לאומית כוללת".

מהמועצה האזורית גוש עציון נמסר: "איננו מכירים פניות מהארגונים שמוזכרים בכתבה או דומים להם להיכנס לבתי ספר תכוניים".

מעמותת "הר הקודש" נמסר: "לא יצא לנו לפגוש את התוכנית, איננו יודעים במה מדובר, אך אנו בעד כל דבר שמועיל לחזק את הקשר שבין עם ישראל לבין הר הקודש".

מלשכתו של השר אורי אריאל נמסר: "לקיחת התמונה של השר מסרטון המולטימדיה לא היתה בידיעתנו, אין לנו שום חלק בזה, ולא היתה לשר שום מודעות לכך".

מהארגונים "שוברים שתיקה" ו"פרופיל חדש" לא נמסרה תגובה.

97

שתפו

כתבות שעשויות לעניין אותך

מזעזע: נמלים אכלו למוות פעוטה שהזנחה

התמונות מהחתונה שזיעזעו את הרשת

"כן, לקחתי סיכון"

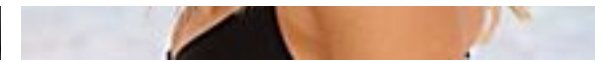

"ההר" שבר את האינטרנט

מה שי חי חשב על הזכייה של שי
מיקה?

בר רפאלי מפנקת בביקיני

by Taboola

0 Comments

Add a comment...

 Facebook Comments Plugin

Created by Linnovate | UI & Design by Design-factory.co.il

כל הזכויות שמורות לישראל היום | תנאי שימוש | מדיניות פרטיות

מהדורות דיגיטליות	עבודה בישראל היום	שישבת	קריקטורת היום	וידאו	חדשות
החזון	צור קשר	ישראל השבוע	טלוויזיה	אוכל	דעות
אזורי הפצה	הרשמה לניוזלטר		כנסת	חינוך	כלכלה
פרסם אצלנו	RSS		טיולים	בריאות	ספורט
	אודות העיתון		מונדיאל 2014	טכנולוגיה	לייף סטייל
				ברשת	

הכנסו לדף
היוטיוב

עקבו אחרינו
בטוויטר

הכנסו לדף שלנו
בפייסבוק